

nezákonně pořádané schůze ve smyslu § 13 shrom. zákona, možno bylo mluvit tu vůbec o shluknutí ve smyslu § 283 tr. z. a ne spíše o domnělém porušení předpisu § 14 a 19 shrom. zák. (Viz rozhod. sb. č. 3678, 3758, 3848).

Neodůvodněna jest však též zmateční stížnost obžalovaného do odsouzení jeho pro přestupek dle § 312 tr. z., dovolávající se důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. Připustiti sluší ovšem, že odmluva, vyjádřená slovy »no uvidíme«, při uposlechnutí příkazu vrchnostenského ku rozejití se může též opodstatňovati toliko administrativní přestupek § 11 čís. nař. ze dne 20. dubna 1884 ř. z. č. 96 a nemusí míti nutně rázu slovní urážky veřejného úředníka. Sejde právě na okolnostech, za jakých slova ta byla pronesena, měla-li slova ta dle vůle toho, jenž je pronesl, snižovati neb sesměšňovati autoritu úřadu a reprezentujícího jej orgánu, čili nic a bylo-li jim přítomnými za daných okolností též tak rozuměno. Neboť správný jest náhled rozsudku, že § 312 tr. z. dle svého účelu, chrániti autoritu veřejné služby, nevyžaduje urážky, dosahující právě intensity slovních urážek v dvanácté hlavě druhého dílu tr. z. uvedených. Proto rozhodným pro subsumpci jest výklad, jaký dal soud nalézací inkrimovanému výroku hledě ku okolnostem, za jakých byl pronesen. Ježto soud nalézací v tomto případě zjišťuje a odůvodňuje, že výrokem obžalovaného veřejná autorita úřadu a službu konajícího úředníka měla býti a byla snižována, nelze uznati odsuzující výrok soudu nalézacího právně pochybeným.

Čís. 497.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n.).

Motor pro pohon strojního zařízení živnostenské dílny jest předmětem potřeby.

(Rozh. ze dne 30. června 1921, Kr I 17/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Chebu ze dne 13. listopadu 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. a přestupkem dle §u 7 čís. 1 téhož zákona, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu ani v tom, že motor nelze pokládati za předmět potřeby, ježto prý slouží pouze k usnadnění výroby a malý živnostník, jakým v tomto případě byl kupitel, snadno se prý může bez něho obejít. § 1 zákona o lichvě neprohlašuje za předměty potřeby jen věci nevyhnutelně nutné k výživě lidí, jak tvrdí stížnost, nýbrž všechny věci movité, které slouží přímo nebo nepřímo k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích. Motor, pohánějící strojní zařízení živnostenské dílny, slouží nesporně — nepřímo — k ukojení lidských potřeb. Nahražujeť hybnou sílu lidskou neb animální, jeho hospodářský význam (jako každého stroje) záleží v rozmnožení výsledků práce, v úspoře času a pracovních sil. Usnadněním výroby a umožněním její větší inten-

sivnosti přispívá k rozmnožování vyrobených statků a k lepšímu zásobování konsumu. Nákladnost opatření stroje a větší jeho výkonnosti nejsou sebou, že hospodárně a účelně lze ho použítí jen v podnicích většího rozsahu. Tato okolnost však není na závadu, by se stroji nepřiznala (při nepochybné jeho hospodářské prospěšnosti) vlastnost předmětu potřeby, za něž nepokládá zákon jen takové, které slouží potřebám všech lidí, nýbrž i ony, jež jsou určeny k ukojení potřeb určitých hospodářských neb společenských kruhů.

Čís. 498.

»Veřejnými záležitostmi« ve smyslu Šu 105 tr. zák. jsou ty, jež se dotýkají přímo buď zájmů státu neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů a jež nejsou přikázány soudům ku konečnému vyřízení.

(Rozh. ze dne 4. července 1921, Kr I 875/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. září 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svádění ke zneužití moci úřední dle Šu 105 tr. zák.

Důvody:

K rozhodným skutečnostem zločinu dle Šu 105 tr. zák., z něhož obžalovaný obviněn, náleží jen, že obžalovaný snažil se přednostu stanice svéstí darem k tomu, by mu dal zásilku, obsahující různé potraviny, kterou přednosta stanice jako úřední osoba dle oprávnění jemu příslušejícího zabavil, poněvadž nebyla správně deklarována a kryta povolením politické správy k vývozu z obvodu této správy do okresu jiného. Stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. předně, že v rozsudku není uvedeno, v čem by záleželo obžalovanému za vinu kladené svádění ke stranictví, pokud se týče k porušení úřední povinnosti. Stížnost má tu na mysli nikoli nedostatek odůvodnění výroku povahy skutkové, nýbrž otázky právní. Touto výtkou přivádí tudíž k platnosti důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Než důvod tento není dán. Zjištěno je, že obžalovaný sliboval přednostovi stanice, že mu přenechá předválečné látky 1 m po 8 K nejlepší jakosti, jen aby mu nedělal potíže a jen aby mu to (totiž zabavené potraviny) pustil. Právem spatřil nalézací soud v tomto zjištěném ději skutkovém svádění ve smyslu Šu 105 tr. zák., poněvadž obžalovaný chtěl slibovaným darem docílití toho, by staniční přednosta neřídil se v záležitosti výlučně důvody věcnými a příslušnými předpisy, nýbrž ohledy blahovůle, vykoupené darem. V takovémto postupu přednosta stanice musila by zajisté spatřována býti hrubá stranickost a porušení úředních povinností, jež ho zavazují, by jednal jen tak, jak předpisy nařizují. Je proto nesprávným tvrzení stížnosti, že obžalovaný nežádal od přednosta nic nezákonného, naopak že chtěl ho jen pohnouti k tomu, by plnil svou povinnost. To tím více, když, jak zjištěno, přednosta odepřel vydati zabavenou zásilku, řka, že to není možné, a když obžalovaný přes to se snažil, svéstí ho sliby k nastou-